

КВЛУ
КВЛ
КЛВ
КВЗМС
УОН

15.01.2018

ПРЕДНО СЪБРАНИЕ КВ Р
ПГ-828-00-7
ПОДПИСАНО НА 15.01.18

Алианс за защита от насилие,
основано на пола

гр. Варна, ул. "Синец" №21
т. 052 609 677; 0888 436 754, Тел/факс: 052 613 830
адрес в София- бул В. Левски 33, 1ви етаж, тел. 9635357
E-mail: bulgarian_alliance@mail.bg, office@bgif.org,
sos@mail.bg, sos@ssi.bg
www.alliancedv.org

17.19

**ОТВОРЕНО ПИСМО ЗА ПОДКРЕПА НА ПРЕДПРИЕТИТЕ ДЕЙСТВИЯ ОТ
БЪЛГАРСКАТА ДЪРЖАВА ЗА РАТИФИЦИРАНЕ НА ИСТАНБУЛСКАТА
КОНВЕНЦИЯ – Конвенция на Съвета на Европа за превенция и борба с насилието над
жени и домашното насилие**

- ✓ До г-жа Цвета Караянчева – Председател на Народното събрание
- До Министерски съвет на Р България
- До г-н Бойко Борисов – Министър-председател на Р България
- До г-н Валери Симеонов – Зам. Министър-председател по икономическата и демографската политика
- До г-н Красимир Каракачанов – Зам. министър-председател по обществения ред и сигурността
- До г-н Румен Радев – Президент на Р България
- До г-н Илияна Йотова – Вицепрезидент на Р България
- До г-жа Екатерина Захариева – Зам. Министър-председател по правосъдната реформа
- До г-н Данаил Кирилов – Председател на Парламентарна комисия по правни въпроси
- До г-н Хасан Адемов – Председател на Парламентарна комисия по труда, социалната и демографската политика
- До г-жа Даниела Дариткова-Проданова – Председател на Парламентарна комисия по здравеопазването
- До г-н Красимир Велчев – Председател на Парламентарна комисия по вероизповеданията и правата на човека
- До г-н Сотир Цацаров – Гл. Прокурор на Р България
- До г-н Лозан Панов – Председател на Върховен касационен съд
- До г-жа Мая Манолова – Омбудсман на Р България
- До г-жа Цецка Цачева – Министър на правосъдието
- До г-н Валентин Радев – Министър на вътрешните работи
- До г-н Бисер Петков – Министър на труда и социалната политика

До г-н Кирил Апаниев – Министър на здравеопазването
До г-н Красимир Вълчев – Министър на образованието
До г-н Владислав Горанов – Министър на финансите
До г-н Цветан Цветанов – председател на Парламентарна група на ГПП ГЕРБ
До г-жа Корнелия Нинова – председател на Парламентарна група на „БСП за България“
До г-н Волен Сидеров – председател на Парламентарна група на „Обединени патриоти“
До г-н Мустафа Карадайъ – председател на Парламентарна група на „Движение за права и свободи“
До г-жа Гургана Стефанова – председател на Парламентарна група на ГПП ВОЛЯ

Уважаеми дами и господа,

Ние, като представители на най-активни и специализирани неправителствени организации, които работят по превенцията и борбата срещу насилието във всичките му форми и проявления, особено срещу насилието спрямо жените и децата.

Като представители на регистрирани и действащи в обществена полза организации от цялата страна, обединени в Алианс за защита от насилие основано на пола, а именно:

- Фондация „Български център за джендър изследвания“ /БЦДИ/ – София, БЦДИ клон в Хасково и представителство на БЦДИ във Велико Търново
- Женско сдружение „Екатерина Каравелова“ – Силистра
- Фондация „Позитивни Умения на Личността в Социума“ /П.У.Л.С./ – Перник
- Фондация „SOS – семейства в риск“ – Варна
- Български фонд за жените – София
- Фондация „Х&Д Джендър перспективи“ – Хасково и Димитровград
- Асоциация „Деметра“ – Бургас
- Сдружение „Знание, успех, промяна“ – Дупница, с клон в Благоевград
- Фондация „Асоциация НАЯ“ – Търговище
- Сдружение „Център Отворена врата“ – Плевен
- Сдружение „Център Динамика“ – Русе

Работещи в сътрудничество и с подкрепата на всички организации и лица наши партньори от цялата страна

ПОДКРЕПЯМЕ ИЗЦЯЛО усилията, Решенията и Действията на правителството на РБългария за ратифициране на Истанбулската конвенция – Конвенцията на Съвета на Европа за превенция и борба с насилието над жени и домашното насилие, която има за цел постигане на най-висок стандарт, на най-пълна и ефективна защита срещу насилието срещу жените, срещу домашното насилие и срещу насилието срещу децата.

Отхвърляме всякакви изявления, тълкувания и внушения против процеса на ратификация на Истанбулската конвенция, които се базират на незнание и непознаване на темата и на нежелание за предприемане на решителни мерки за борба срещу насилието срещу жените.

Осъждаме решително всякакви прояви на дискриминация, на използване на език на омразата за насаждане на неприязън в обществото към определени групи и лица,

включително като се използва за претекст извеждането на дневен ред на Истанбулската конвенция.

Приемането на 3 януари 2018 година на решение на Министерски съвет с предложение Народното събрание да ратифицира Истанбулската конвенция е логична и дългоочаквана стъпка, която следва подписването на 21 април 2016 г. от РБългария на тази Конвенция. Тя е ратифицирана към настоящия момент от 28 държави членки на Съвета на Европа, голяма част от които са и членки на ЕС. Практически всички съседни държави на България са ратифицирали Истанбулската конвенция, като и Грузия я е ратифицирала преди време. Естония, която предхожда България в Триото на Европредседателството също вече е ратифицирала Истанбулската конвенция, както и Австрия, която ще ни следва. През юни 2016 година Европейският съюз също подписа Конвенцията. Ратификацията на Истанбулската конвенция е сред приоритетните области на политиката на ЕС по време и на българското Европредседателство и се разчита много на България за придвижване напред на този процес, включително и чрез окончателната ратификация на Конвенцията от нашата държава. Този процес се включва и в конкретните приоритети на Триото и нашето Председателство за защита на правата и свободите на гражданите и на първо място правото на сигурност, достъпа до правосъдие и равенство, включително защита на правата на човека и равенството на половете.

Ние сме убедени, че България правилно е предприела най-решителни стъпки за ратификация именно на прага на Европредседателството и поздравяваме всички институции иницирали и подкрепящи този процес, като Министерски съвет, начело с Министър-председателя г-н Бойко Борисов, включително и особено Министерството на правосъдието в лицето на министър Цачева и Министерството на външните работи в лицето на министър Захариева. Твърдото намерение РБългария да ратифицира в най-скоро време Истанбулската конвенция беше заявено от зам.-министъра на правосъдието г-жа Абрашева в Брюксел по време на годишния Колоквиум на ЕС по правата на човека на 20-22 ноември 2017 година.

С това правителството и всички институции показват своята ясна воля за защита на всички лица срещу всички форми на насилие упоменати в Конвенцията и **признават уникалната роля на Конвенцията за тази цел.**

1. А именно, Конвенцията е най-високият и надежден регионален стандарт за защита срещу всички форми на насилие срещу жените, като домашно насилие, сексуално насилие, преследване, сексуален тормоз на работното място, насилствени бракове, генитално осакатяване и т. нар. престъпления „в името на честта“. Тя съдържа забрана за дискриминация при защитата от насилие и определения на насилие над жени, домашно насилие, насилие, основано на пола, които се базират на утвърдени международни стандарти. Според Конвенцията защитата на жените обхваща и момичетата под 18-годишна възраст. Конвенцията изисква от държавите приемането на специално законодателство или засилване на съществуващото такова в тази област, засилване на процесуалните гаранции за пострадалите, като особено внимание се обръща на осигуряването на спешна защита и на преследването и наказването на извършителите. Задължение на държавите е да осигуряват и подкрепят специализирани услуги за пострадалите от всички форми на насилие – консултативни центрове, кризисни центрове, подслони, национални телефонни линии. Въз основа на разбирането за необходимостта от всеобхватен и координиран отговор на насилието, от държавите се изисква да имат политика по въпросите за насилието срещу жените, както и специализирани органи за провеждане на тази политика и за координиране на усилията на правителствени институции и неправителствени организации за борба срещу насилието, както и за създаване на координационен орган за ефективно прилагане, за статистика и мониторинг. Важно задължение на държавите е да заделят достатъчно финансови ресурси за гарантиране на ефективна борба

срещу насилието. Всички тези форми на насилие засягат пряко и непряко и децата, които неминуемо стават жертви. Следва да се гарантира, че детето свидетел на насилие и на модел на домашно насилие в семейството е надлежно защитено. Конвенцията подчертава тясната връзка между защитата на жените от всички форми на насилие и защитата на децата. Тя изисква специална защита на децата в подобни ситуации, включително психо-социално консултиране, подходящи кризисни центрове и подслони за съвместно настаняване на жени с децата им. Конвенцията изисква също така юридическата защита срещу насилието основано на пола да се свързва тясно с решенията относно родителските права и контактите с детето, като тези решения не подценяват риска от по-нататъшно насилие и неблагоприятни последици и за децата. Именно заради безопасността на детето и на пострадалия от насилие родител. Истанбулската конвенция изключва медиацията при случаите на насилие. Истанбулската конвенция осигурява такава защита и като предвижда дори лишаване от родителски права, ако това се налага за защита на най-добрите интереси на детето.

Положително е и това, че заедно с Истанбулската конвенция България като една демократична страна ще се присъедини и към нейния механизъм за наблюдение (GREVIO), който ще гарантира прилагането на Конвенцията и ще осигури възможност за получаване на информация от гражданското общество и националните институции по правата на човека.

2. Конвенцията ясно свързва борбата срещу насилието срещу жените с равнопоставеността на жените и мъжете. Насилието срещу жените има исторически предпоставки. То се корени в "исторически неравнопоставените отношения на власт между мъжете и жените, при което жените са били поставени в подчинено положение спрямо властта на мъжете и по този начин жените са били лишени от възможността си да разгърнат пълния си потенциал и възможности за развитие"¹. Насилието представлява нарушение на основното право на живот, свобода, сигурност, достойнство, равенство между мъжете и жените, на свободата от дискриминация и на правото на физическа и психическа неприкосновеност. Насилието отразява и засилва неравенството между мъжете и жените.

В рамките на Конвенцията насилието над жените, основано на пола, се определя като „насилие, което е насочено срещу жена, защото тя е жена или което засяга предимно жените.“² Насилието срещу жените се определя като „нарушение на правата на човека и форма на дискриминация срещу жените и означава всички актове на насилие, основано на пола, които водят до или има вероятност да доведат до физическо, сексуално, психическо насилие или икономическа вреда или страдание на жените, включително заплахи за извършване на такива действия, принуда или произволно лишаване от свобода, независимо дали това се случва в обществения или в личния живот.“³

В действителност Истанбулската конвенция потвърждава, че във всичките му форми насилието над жените, основано на пола, предвид историческите му корени и връзката му с мястото и ролята, отредени за мъжете и жените в обществото, не може да бъде разглеждано извън социалните структури, полово обусловените норми и роли, които насърчават и оправдават това явление като нормално или допустимо.

Тези основни постановки за неразривната връзка между насилието и равнопоставеността са изразени в определенията, дадени за целите на Конвенцията на горепосоченото понятие за насилие срещу жените основано на пола, както и на понятието „джендър“ или „социален пол“ в превод на български език.

¹ Пекинска платформа за действие от 4-та Световната конференция на ООН за жените през 1995, Глава D, параграф 118, <http://www.un.org/womenwatch/daw/beijing/pdf/BDPfA%20E.pdf>

² Конвенция на Съвета на Европа за превенция и борба с насилието над жени и домашното насилие, чл.3, <http://www.coe.int/t/dghl/standardsetting/convention-violence/convention/Convention%20210%20Bulgarian.pdf>

³ Конвенция на Съвета на Европа за превенция и борба с насилието над жени и домашното насилие (ibid.)

В Обяснителния доклад придружаващ Конвенцията е казано ясно: „Тъй като Конвенцията поставя задължението за превенция и борба срещу насилието срещу жените в по-широката рамка за постигане на равнопоставеност между мъжете и жените, била е отчетена необходимостта да се определи понятието „джендър“. В контекста на Конвенцията понятието за джендър, базирано на двата пола – мъжки и женски, означава, че има социално конструирани роли, поведения, действия и атрибути, които дадено общество смята за приемливи за жените и мъжете. Изследванията показват, че някои роли или стереотипи възпроизвеждат нежелани и вредни практики и допринасят за това насилието срещу жените да изглежда приемливо. За да се преодолеят тези джендър роли, чл. 12 от Конвенцията предпоставя като общо задължение на държавите за превенция на насилието да изкореняват предразсъдъците, обичаите, традициите и други практики, които са базирани на идеята за подчинената и по-низша позиция на жената или на стереотипираните джендър роли. В други разпоредби Конвенцията призовава за джендър подход и разбиране за насилието срещу жените и домашното насилие като база за всички мерки, предприети за защита на жертвите. Това означава, че тази форми на насилие следва да бъдат адресирани в контекста на преобладаващото неравенство между жените и мъжете, на съществуващите стереотипи, джендър роли и дискриминация на жените, за да може да се отговори адекватно на това комплексно явление.”

Основните принципи на джендър равнопоставеността, включително на задълженията на държавите да се борят срещу стереотипите основани на пол, залегнали в Конвенцията, се съдържат и в Конвенцията CEDAW /Конвенцията на ООН за премахване на всички форми на дискриминация по отношение на жените/, ратифицирана от РБългария през 1982 година. И съгласно CEDAW момичетата се ползват от защитата срещу дискриминация по тази конвенция, защото са жертви на специфична дискриминация като лица от женски пол. Тези принципи са част и от принципите и стандартите на ЕС за равно третиране на жените и мъжете и борбата със стереотипите основани на пол е част от законодателството на България и от стратегиите и плановете за равнопоставеност на половете, утвърждавани от българското правителство. Задължението за образование и обучение за преодоляване на джендър стереотипите е отразено в българското законодателство, като в частност Чл. 35 от Закона за защита от дискриминация изисква да се предоставя „...информация и да прилагат методи на обучение и възпитание по начин, насочен към преодоляване на стереотипи за ролята на жената и мъжа във всички сфери на обществения и семейния живот.“ С ратифицирането на Истанбулската конвенция тези принципи ще бъдат доразвити за целите на борбата с насилието срещу жените.

3. Ратифицирането на Конвенцията ще потвърди всеобхватната защита от насилие, включително за всички лица на територията на страната – защита на живота, здравето, телесната неприкосновеност на всяко лице в България, без дискриминация. Това ще затвърди прилагането на Регламент на ЕС № 606/ 2013 относно взаимното признаване на мерки за осигуряване на защита по граждански дела. Истанбулската конвенция отчита и необходимостта от специална засилената защита на определени уязвими групи, като подчертава необходимостта от отчитане на насилието срещу жените в държавата на произход като евентуално основание за международна закрила. Основите на този принцип се съдържат и в Закона за убежището и бежанците, в който се изтъква като основание за предоставяне на статут преследването и в частност под формата на физическото, психическото или сексуално насилие.

4. Спешната ратификация на Истанбулската конвенция е необходима за развитие на по ефективна защита от домашно насилие и от всички форми на насилие срещу жените, като се засили както защитата от гражданското, така и от наказателното право. Следва да се разшири защитата, която се дава от Закона за защита от домашното насилие, приет през 2005 година благодарение на инициативата на прогресивни политически сили в правителството и

парламента тогава, в тясно сътрудничество с нас, неправителствените организации. Пострадалите от насилие у нас не се ползват с достатъчно силна наказателно-правна защита и такава следва да се осигури срещу всички форми на насилие, забранени от Конвенцията, като преследването и по-тежкото наказване на извършителите трябва да бъде осигурено от държавата. Не са уредени специализираните услуги за пострадали от различните форми на насилие и не са осигурени със средства тези услуги. Няма изграден орган за координация по тези проблеми, няма подходящи стратегии и политики, не се види мониторинг и статистика за насилието в различните му форми. Това са само някои, макар и много съществени пропуски в защитата от насилие, които ежеседмично водят до смъртни случаи, до тежки посегателства, осакатявания и инвалидизация на много пострадали, предимно жени. Огромен брой деца стават свидетели на ежедневно тежко насилие, без да има достатъчни възможности за настаняване в кризисни центрове и подслони заедно с техните майки.

Защитата на пострадали от насилие всяка година „ерозира“ и поради недостатъчното финансово осигуряване на услугите за тях от държавата и общините, като при завишени цени и разходи за издръжка на кризисните центрове предоставените средства от държавата на практика намаляват. Въпреки нуждата от осигуряване на нови услуги финансирани от държавата за пострадали от насилие, такива на практика не се разкриват. Най-скорошен пример е орязаният бюджет за 2018 година за социални услуги в тази сфера. Всяка година намалява и абсолютният размер на предоставяните средства от държавата за дейности за превенция и защита срещу насилие.

Отбелязваме, че България има още много какво да предприема, за да постигне едно по-добро ниво на равнопоставеност на жените и мъжете, съгласно наскоро публикувания обобщен Индекс на равнопоставеността от страна на Европейския институт за джендър равенство /EIGE/. По отношение показателите относно насилието срещу жени в България, тревожно е, че сме на последно място сред страните от ЕС по сумарни показатели като честота и интензитет на насилието в различните му форми, като отговор и взаимодействие на институциите на насилието спрямо жените. Поради тази причина сме и на последно място по съобщаване и докладване на инцидентите на насилие, защото пострадали са най-несигурни и обезсърчени.

5. Затова ние приветстваме последователните действия на всички прогресивни сили в правителството и държавата като цяло по посока ратификация на Истанбулската конвенция, ние остро осъждаме разразилите се спекулации и изопачена информация от различни съмнителни източници през последните дни и седмици. Слухове с дълбоко дискриминативно, мрачно и ретроградно съдържание бяха разпространени недопустимо и непростимо по време на най-светли празници за всички хора на България. Това определено е срещу всякакви претенции на изразителите им за християнски морал и ценности и е нарушение и като време, и като съдържание, и като форма на основни човешки права и принципи на солидарност, единство, любов към ближния, на всякакви принципи на хуманност. Съвпадането на тази с нищо неоправдана атака срещу човечността с момента на началото на Българското председателство само удвоява негативния ефект за изразителите на тези невежествени, пошли и низки внушения, със сериозни отклонения от нормалното. С това авторите на тези внушения безспорно одобряват и оправдават насилието в различните му форми.

Казваме НЕ на тъмнината и невежеството. НЕ на оправдаването на насилието и дискриминацията.

Затова ние приветстваме всички позитивни и прогресивни тенденции в работата на българските институции, всички напредничави организации и движения от гражданското общество и сме убедени, че заедно, както неведнъж сме го доказвали, ще постигнем успех.

Казваме ДА на Знанието и Светлината! ДА на човечността!

Призоваваме Народното събрание да ратифицира в най-скоро време Конвенцията на Съвета на Европа за превенция и борба с насилието над жени и домашното насилие. Ние ще съдействаме активно на държавата в този процес, както и за приемане на необходимите законодателни промени и за изпълнение на Истанбулската конвенция.

За Алианса за защита от насилие, основано на пола

Сдружение „Алианс за защита от насилие основано на пола“ /АЗНОП/ е водещо в България и единствено най-широко доброволно обединение от неправителствени организации, реализиращи дейности и услуги в областта на превенцията на насилието и предоставянето на услуги и програми за пострадали, създадено през 2009 г. Всички организации членове се ползват с авторитет и призната експертиза на национално и местно равнище, както и на международно ниво. Организации от Алианса са с Консултативен статут към Икономическия и социален съвет на ООН /ИКОСОС/. Алиансът е член на Европейската мрежа срещу насилието срещу жените /WAVE.

Всички организации от Алианса са доставчици на социални услуги и работят активно в областта на директната работа с жертвите и рисковите групи, оказват социална, психологическа и юридическа подкрепа /кризисно настаняване, консултации, насочване/ на жертви по Закона за защита от домашното насилие, на деца пострадали от насилие. Организацията са специализирани в областта на равнопоставеността на жените и мъжете и на джесндър подхода при оказване на интервенция. Алиансът обединява организации от 11 града в България, които познават и прилагат законовите механизми за защита на лицата, засегнати от домашно насилие и други форми на насилие, спазват стандартите по права на човека и недискриминацията. Те участват активно в мониторинга по прилагане на законодателството и провеждането на превантивни дейности сред рискови групи.

В течение на 2016-2017 година организацията, членове на Алианса са оказали подкрепа на над 6000 лица пострадали от насилие, предимно жени и деца.

АЗНОП подкрепя процеса на подписване и ратификация на Истанбулската конвенция от 2011 година насам и е най-активен фактор за изпълнение на принципите и стандартите на тази Конвенция в България.

4 януари 2018 г.

Геновева Тишева,
Председател на Сдружение АЗНОП

За връзка с нас:

Сдружение Алианс за защита от насилие основано на пола

Варна, ул. Сипичец № 21, тел. 052 609677, 0888436754

София, бул. В. Левски № 33, тел. 9635357, 0898667620

e-mail: bulgarian_alliance@mail.bg, office@bgrf.org

и чрез всички организации от Алианса

1. *Фондация БЦДИ - София* :
Телефон: 02/963 53 57
Електронна поща: office@bgrf.org

Фондация БЦДИ клон Хасково
Телефон: 038/624 685
Електронна поща: bgrfhaskovo@mail.bg

2. *Женско сдружение "Екатерина Каравелова" - Силистра*
Телефон: 086/820 487
Електронна поща: seta@mail.bg
3. *Фондация "Позитивни Умения на Личността в Социума" /П.У.Л.С./ - Перник*
Телефон: 076/60 10 10
Електронна поща: pulse.women@gmail.com
4. *Фондация "SOS – семейства в риск" - Варна*
Телефон: 052 609 677
Електронна поща: sos@mail.bg
5. *Български фонд за жените (София)*
Телефон: 02 986 47 10
Електронна поща: office@bgrfundforwomen.org
6. *Фондация "Х&Д Джендър перспективи" – Хасково и Димитровград*
Телефон: 038/624 685
Електронна поща: hdgender@gmail.com
7. *Асоциация "Деметра" – Бургас*
Телефон: 056/ 81 56 18
Електронна поща: office@demetra.bg
8. *Сдружение "Асоциация НАЯ" – Търговище*
Телефон: 0601/6 28 89
Електронна поща: naia_s@abv.bg

9. Сдружение "Център Отворена врата" - Плевен
Тел./факс 064 846 713
Електронна поща: opendoor_centre@hotmail.com

10. Сдружение "Център Динамика" - Русе
Тел./Факс: 082/ 82 67 70
Електронна поща: centre_dinamika@abv.bg

11. Сдружение „Знание, успех, промяна” - Дупница
Тел.: 0895 76 33 93
Електронна поща: ksc_association@abv.bg